

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. เรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งในการบริหาร โรงเรียน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติที่ตั้งอยู่ในเขต กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 243 คน กลุ่มตัวอย่างกำหนดจากตารางเคร็จซี่และมอร์แกน จำนวน 153 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม 1 ฉบับ การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 153 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (P) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทดสอบสมมติฐานโดยค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านคุณภาพผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. รองลงมา คือ ด้านตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านภาพลักษณ์ของ สมศ. ตามค่านิยมหลัก ONESQA เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านภาพลักษณ์ของ สมศ. ตามค่านิยมหลัก ONESQA พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้ประเมินของ สมศ. ยึดการตัดสินใจแบบปรนัยนิยม คือยึดหลักแบบแผน ใช้มาตรฐานเกณฑ์การพิจารณา และตัวบ่งชี้เป็นบรรทัดฐานในการประเมิน

1.2 ด้านคุณภาพผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้ประเมินไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม

1.3 ด้านตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่าผู้บริหารเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี 2 ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านภาพลักษณ์ของ สมศ. ตามค่านิยมหลัก ONESQA และ ด้านคุณภาพผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. ส่วนด้านตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ พบว่าผู้บริหารอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ในภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่งในการบริหารโรงเรียน พบว่าผู้บริหารที่มีตำแหน่งในการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ในภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ในภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ในภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีข้อคิดเห็นว่า สมศ. เป็นองค์กรที่มีความน่าเชื่อถือ มีความเป็นกลาง เที่ยงตรง และเป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับโรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ผู้ประเมินมีความรู้ มีความสามารถ และมีความเป็น

กัลยาณมิตร ไม่ก่อให้เกิดความลำบากใจหรือสร้างแรงกดดันในการทำงานของโรงเรียน กลุ่มตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา มีความเหมาะสม และมีความพึงพอใจต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพของ สมศ. และความเป็นกัลยาณมิตร โดยผู้ประเมินให้ความเป็นมิตร และแนะนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อเสนอแนะว่า สมศ. ควรมีบทบาทเท่าเทียมกับองค์การรับรองมาตรฐานต่างประเทศ ผู้ประเมินควรมีความรู้ความเข้าใจระบบการเรียนการสอนและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาควรเป็นเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะของโรงเรียนนานาชาติ และสมศ. ควรมีการจัดประชุม ชี้แนะ แนวทางและแนวปฏิบัติในการรับประเมินคุณภาพภายนอก ร่วมกับองค์การต่างประเทศ ล่วงหน้า และควรแจ้งตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาให้โรงเรียนทราบก่อน 1 ปีการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีความคิดเห็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ในภาพรวม และรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านคุณภาพผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. รองลงมาคือ ด้านตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านภาพลักษณ์ของ สมศ. ตามค่านิยมหลัก ONESQA สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คุณ พุดซ้อน (2548) เรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 รัชต์ลักษณ์ น้อมนิล (2543) เรื่องความพร้อมในการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ธีรวัธ จิระโกติน (2548) เรื่องความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในกลุ่มสามโก้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา 2548 และประจวบ เชียงสิน (2546) เรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ที่ได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก อยู่ในระดับมาก

ผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณประเมินภายนอกส่วนมาก แต่งกายสุภาพ มีบุคลิกภาพดี น่าเชื่อถือ มีความเป็นกัลยาณมิตร ไม่แสวงหาผลประโยชน์ ไม่รับและเรียกร้องในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การประเมิน มีความรู้ความเข้าใจในระบบการศึกษา และมีความสามารถในการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ประเมินภายนอกปฏิบัติ

คนเป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่ สมศ. กำหนด ผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติจึงมองเห็นเป็นเช่นนั้น นอกจากนี้การประเมินของผู้ประเมินภายนอก ได้ใช้วิธีการประเมินสามเ้า คือ การศึกษาเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สะท้อนคุณภาพที่เป็นจริงของสถานศึกษานั้นๆ ผู้ประเมินภายนอกไม่ได้พิจารณาเอกสารเพียงอย่างเดียวแต่จะพิจารณาจากบริบทของสถานศึกษาด้วย สอดคล้องกับผลงานทางวิชาการของ ศิริชัย กาญจนวาสิ (2545, หน้า 24) เรื่องทฤษฎีการประเมิน ระบุว่า คุณลักษณะที่น่าเชื่อถือของผู้ประเมินประกอบด้วยความเชี่ยวชาญทางการประเมิน สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินให้สนองต่อความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง มีใจเป็นธรรมไม่อคติ มีทักษะด้านการสื่อสาร สามารถเจรจาประสานงาน มีมนุษยสัมพันธ์เชิงวิชาชีพในระดับที่เหมาะสมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องผลการวิจัยของ วราภรณ์ บุญเจียม (2546) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกส่วนใหญ่เป็นนักการศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความเป็นกัลยาณมิตร มีบุคลิกภาพดี มีความน่าเชื่อถือ เป็นบุคคลที่ผ่านการคัดสรรจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และผลการวิจัยของ จิตต์ โชติอุทัย (2550) เรื่องสมรรถนะของผู้ประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้ พบว่า สมรรถนะของผู้ประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ด้านความรู้และด้านทักษะมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก

ผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการกำหนดเป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากทุกตัวบ่งชี้ แต่ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้อยที่สุด 2 อันดับ คือ ตัวบ่งชี้ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และด้านพัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด เหตุที่ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีค่าน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะ โรงเรียนนานาชาติไม่มีการทดสอบระดับชาติหรือ ONET ของ สมศ. ทาง โรงเรียนนานาชาติจึงต้องใช้ผลการสอบของสถานศึกษามาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพนอก จึงทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติมีความคิดเห็นต่อด้านผลสัมฤทธิ์น้อยที่สุด สอดคล้องกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านกลุ่มตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา ผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติมีความคิดเห็นว่ากลุ่มตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา มีความเหมาะสม สามารถนำมาใช้กับการประเมินภายนอก โรงเรียนนานาชาติได้ แต่ต้องตัดผล O-net ออกใช้ผลการเรียนของ โรงเรียนนานาชาติเองหรือการวัดที่เป็นสากลในระดับ โรงเรียนนานาชาติ และเหตุที่ด้านพัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัดมีค่าน้อย

ที่สุดรองลงมา เป็นเพราะ โรงเรียนนานาชาติมีระบบประกันคุณภาพภายในซึ่งควบคุมโดยโรงเรียนแม่ในต่างประเทศ และได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสถาบันรับรองมาตรฐานการศึกษาองค์กรต่างประเทศ ได้แก่ WASC, WES, CIS, NEASC และ CITA จึงทำให้โรงเรียนนานาชาติเห็นความสำคัญของการรับรองจากองค์กรต่างประเทศมากกว่าการรับรองของ สมศ. สอดคล้องกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนนานาชาติ ควรจะเปิดกว้างสำหรับการประเมินคุณภาพของแต่ละระบบว่ามีมาตรฐานในระดับที่ยอมรับได้ให้ได้มาตรฐานที่เท่าเทียมกัน และมีอิสระในการขอรับการประเมินจาก สมศ.

ผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สมศ. มีภาพลักษณ์ที่ดี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ประเมินภายนอกได้ยึดหลักแบบแผน ใช้มาตรฐานเกณฑ์การพิจารณา และตัวบ่งชี้เป็นบรรทัดฐานในการประเมิน การตัดสินใจ รวมทั้งได้ใช้หลักกัลยาณมิตร มีความเป็นกลาง ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ จึงทำให้การตัดสินใจเป็นแบบปรนัยนิยม เป็นที่ประจักษ์แก่ผู้บริหารที่ขอรับการประเมินจาก สมศ. สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติที่เห็นว่า สมศ. เป็นองค์กรที่มีความน่าเชื่อถือ มีความเป็นกลาง เที่ยงตรง และเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อโรงเรียน สมศ. ช่วยกระตุ้นเรื่องการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดมาตรฐานและคุณภาพ ทำให้เกิดกลไกคุ้มครองผู้เรียน และ สมศ. มีการพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์การพิจารณาในการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสมศ. จำแนกตามเพศ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรายด้าน มีด้านภาพลักษณ์ของ สมศ. ตามค่านิยมหลัก ONESQA และด้านคุณภาพผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสูงกว่าเพศชาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเพศหญิงมีความเกรงอกเกรงใจ และมีความเป็นกัลยาณมิตร ส่วนเพศชายจะถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ มีอัตตาสูง ซึ่งคุณลักษณะเช่นนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของเทอร์แมนและไมล์ส (อ้างใน ปรีชา อรุณสวัสดิ์, 2531) กล่าวว่าลักษณะเด่นของผู้ชาย คือถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ มีความก้าวร้าว มีความอดทนสูงและกล้าหาญ ส่วนลักษณะเด่นของผู้หญิง คือมีการแสดงความเมตตาสงสารมากกว่า เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่า และมีความละเอียดรอบคอบ จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นเพศหญิงประเมินด้านภาพลักษณ์และด้านคุณภาพผู้ประเมินภายนอกสูงกว่าเพศชาย

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. จำแนกตามอายุ ในภาพรวมและราย

ด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติ ส่วนใหญ่มีวุฒิสูงเหมาะสมกับตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จากการศึกษาข้อมูลพบว่าผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติอายุน้อยกว่า 35 ปี มีเพียงร้อยละ 8.50 มีอายุระหว่าง 35-45 ปี ร้อยละ 14.13 และมีอายุมากกว่า 45 ปี ร้อยละ 77.12 ตามแนวคิดของ ฮาวิกเฮิร์สต์ (Havighurst, 1972 อ้างถึงใน สุมาลี สังข์ศรี, 2542, หน้า 12) ได้แบ่งพัฒนาการวัยผู้ใหญ่ออกเป็น 3 ช่วงคือ วัยผู้ใหญ่ตอนต้นหรือวัย จกรรจ์ (Early Adulthood) อายุ 18 – 35 ปี วัยผู้ใหญ่ตอนกลางหรือวัยกลางคน (Middle Adulthood) อายุ 35 – 60 ปี และวัยผู้ใหญ่ตอนปลายหรือวัยชรา (Late Adulthood) อายุ 60 ปีขึ้นไป จากแนวคิดนี้ แสดงให้เห็นอายุของผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติเป็นผู้บรรลุนิติภาวะมีความเป็นผู้ใหญ่ มีความสามารถด้านความคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และยังสอดคล้องกับบทความด้านสุขภาพจิตของ ศรีประภา ชัยสินธพ (2554) พบว่าสังคมมองผู้ที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปเป็นผู้ใหญ่ รู้จักคิด รู้จักใช้ปัญญา ทำให้คิดอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการตัดสินใจเอง จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติ ที่มีอายุแตกต่างกันประเมินไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. จำแนกตามตำแหน่งในการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีตำแหน่งในการบริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้จัดการสถานศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นตำแหน่งในการบริหารจัดการสถานศึกษาระดับสูง (Top Management) และจากการลงภาคสนามตรวจเยี่ยมโรงเรียนนานาชาติที่ผ่านมา พบว่าโรงเรียนนานาชาติหลายแห่ง ผู้บริหารสถานศึกษามีตำแหน่งในการบริหารมากกว่า 1 ตำแหน่ง เช่น เป็นทั้งผู้จัดการสถานศึกษา และผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นคนๆ เดียวกัน จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติที่มีตำแหน่งในการบริหารโรงเรียนแตกต่างกันประเมินไม่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ (คุรุสภา, 2554, หน้า 57) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 7 มาตรา 53 กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมายกำหนด (สำนักนายกรัฐมนตรื, 2545, หน้า 31) จากเงื่อนไขดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนต้องจบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือผ่านการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพเพื่อให้ได้

ประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการบริหารการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตำแหน่งในการบริหารโรงเรียนทุกคนจะได้รับการพัฒนา และในปีงบประมาณ 2553 รัฐได้จัดสรรเงินงบประมาณให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนเข้ารับการพัฒนาดตนเองตามหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ไทยเข้มแข็ง ในโครงการยกระดับคุณภาพครูและผู้บริหารสถานศึกษาทั้งระบบ ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ปีงบประมาณ 2553-2555 (พสุ เดชะรินทร์ และชัยวัฒน์ หฤทัยพันธ์, 2553, หน้า 16-17) ทำให้ผู้บริหารทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโดยเฉพาะเรื่องการแข่งขันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการขอรับการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. เป็นผลให้ผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ หนึ่งฤทัย จิรประเสริฐวงศ์ (2549) เรื่องความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พบว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติส่วนใหญ่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในซึ่งควบคุมโดยโรงเรียนแม่ในต่างประเทศ และได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสถาบันรับรองมาตรฐานการศึกษาองค์กรต่างประเทศ ประกอบกับทุกปีการศึกษา สมศ. จะมีการจัดประชุมสัมมนารายงานผลดำเนินงานประจำปี ให้ความรู้ความเข้าใจ ชี้แจง มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เกณฑ์พิจารณาและแนวทางในการปฏิบัติเพื่อขอรับการประกันคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร โรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คุณ พุดซ้อน (2548) เรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ประจวบ เชียงสิน (2546) เรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีต่อมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก และอุไรรัตน์ จันทกุลปต์ (2545) เรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ดังนี้

1. โรงเรียนนานาชาติควรจัดอบรมให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ก่อนได้รับการประเมิน ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ปี การศึกษา เช่น การทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่เขตพื้นที่การศึกษากำหนด การจัดทำรายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา (SAR) การเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกครบสาม รวมทั้งตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาใหม่ๆ เป็นต้น

2. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของ สมศ. คือคุณภาพผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. ดังนั้นผู้ประเมินภายนอกควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าตรวจเยี่ยมโรงเรียน เช่น การแต่งกาย บุคลิกภาพ ความรู้/ความสามารถ/ทักษะในการประเมิน และรู้บริบทของสถานศึกษา ในขณะที่ตรวจเยี่ยม ผู้ประเมินควรมีทักษะด้านการสื่อสาร/มีวาทีศิลป์ที่ดี มีความเป็นกัลยาณมิตร มีจรรยาบรรณและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประเมินมืออาชีพ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์มีแนวทางในการปฏิบัติได้ชัดเจน

3. โรงเรียนนานาชาติควรให้ความสำคัญต่อการรับการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. เหมือนกับการรับการประเมินจากองค์กรต่างประเทศ ทั้งนี้ควรสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อการประเมินภายนอกของ สมศ. ให้แก่บุคลากรในโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและการร่วมมือที่ดีในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างให้มีจำนวนมากขึ้นและมีความหลากหลาย โดยไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเฉพาะผู้บริหาร โรงเรียนนานาชาติที่มีตำแหน่งผู้จัดการสถานศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน แต่ให้ครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เช่น หัวหน้างาน 4 งาน คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อลดความคลาดเคลื่อนของผลวิจัย

2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกควบคู่กับแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริงและน่าเชื่อถือ

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.